

معاونت درمان

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
معاونت درمان

دستور العمل استاندارد دارویی اورژانس

Medication Standard in the Emergency Department

کمیته کشوری دارو و تجهیزات اورژانس بیمارستانی

اداره اورژانس بیمارستانی
مرکز مدیریت بیمارستانی و تعالی خدمات بالینی

دستور العمل کشوری استاندارد دارویی بخش اورژانس بیمارستانی (ویرایش هفتم)

کمیته کشوری دارو و تجهیزات اورژانس بیمارستانی

تحت نظارت: جناب آقای دکتر قاسم جان بابایی

اعضای گروه تدوین (به ترتیب الفبا):

۱. دکتر محمد افضلی مقدم (عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران)
۲. مهدیه السادات احمدزاده (کارشناس اداره اورژانس بیمارستانی)
۳. دکتر نادر توکلی (معاون درمان دانشگاه علوم پزشکی ایران)
۴. مهناز السادات حسینی (رئیس مرکز مدیریت حوادث دانشگاه علوم پزشکی ایران)
۵. دکتر فرهاد رضوانی (کارشناس اداره اورژانس بیمارستانی)
۶. دکتر محمد حسین سالاریان زاده (معاون فنی مرکز مدیریت بیمارستانی و تعالی خدمات بالینی)
۷. دکتر شاهین شادنیا (رئیس بخش مسمومین بیمارستان لقمان حکیم تهران)
۸. آمنه شکوری (سوپروایزر بالینی مرکز آموزشی درمانی امام خمینی (ره) تهران)
۹. دکتر رضا گل پیرا (رئیس مرکز مدیریت بیمارستانی و تعالی خدمات بالینی)
۱۰. دکتر مرجان قطبی (معاون اجرایی مرکز مدیریت بیمارستانی و تعالی خدمات بالینی)
۱۱. سعید لک (رئیس گروه تحول مدیریت و نماینده معاونت پرستاری)
۱۲. فرناز مستوفیان (رئیس گروه ایمنی بیمار و کنترل عفونت بیمارستانی)
۱۳. زهره نجفی (کارشناس اداره اورژانس بیمارستانی)
۱۴. دکتر افسانه نورمندی (داروساز بالینی، نماینده سازمان غذا و دارو)
۱۵. دکتر حسن واعظی (رئیس اداره اورژانس بیمارستانی)
۱۶. دکتر فرشاد هاشمیان (عضو هیات علمی داروسازی بالینی)

سایر همکاران: دکتر محمد علی ادیب فر، دکتر آمیندا امان الهی، نیلوفر مرد فرد، شهرام ملکی و شهید مدافع سلامت

دکتر نغمه جاوید نیکو

با سپاس از همراهی روسا و کارشناسان اداره اورژانس بیمارستانی معاونت درمان دانشگاه های علوم پزشکی کشور

مقدمه

ارائه خدمات با کیفیت و به هنگام به بیماران اورژانسی از جمله اهداف اصلی نظام سلامت می باشد. با توجه به پویایی مفهوم کیفیت، تدوین، بازنگری و به روز رسانی مستمر استاندارد ها، در محورهای اصلی مدیریت بخش اورژانس ضروری است. در این راستا ویرایش استاندارد دارویی بخش اورژانس، با استفاده از مطالعات تطبیقی و گایدلاین ها، تولیدات داخلی داروها و همچنین نظرات و تجارب اساتید، گروه های مختلف کارشناسان معاونت های مرتبط، بیمارستان ها و دانشگاه ها، در قالب "کمیته کشوری دارو و تجهیزات بخش اورژانس" در اداره اورژانس بیمارستانی، مرکز مدیریت بیمارستانی و تعالی خدمات بالینی معاونت درمان انجام گرفت.

امید است اجرای دستورالعمل حاضر در تسهیل ارائه خدمات مراقبتی و درمانی و مدیریت منابع دارویی در قالب گایدلاین های تخصصی در بخش اورژانس بیمارستان موثر باشد.

دکتر قاسم جان بابایی

معاون درمان

زمستان ۱۳۹۹

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۴	تعاریف
۵	توضیحات
۷	فهرست داروهای کشوی اول ترالی احیای بخش اورژانس (داروهای حیات بخش)
۸	فهرست داروهای کشوی دوم ترالی احیای بخش اورژانس (داروهای حیات بخش)
۹	فهرست داروهای ضروری قفسه دارویی اورژانس
۱۱	فهرست داروهای مخدر بخش اورژانس
۱۱	فهرست داروهای یخچالی بخش اورژانس
۱۱	فهرست داروهای بی حسی و القای بیهوشی در بخش اورژانس
۱۲	فهرست داروهای ترجیحی بخش اورژانس
۱۳	فهرست آنتی دوت های ضروری مسمومیت ها در قفسه دارویی بخش اورژانس
۱۴	فهرست آنتی دوت های ترجیحی مسمومیت ها در بخش اورژانس
۱۵	منابع

تعاریف:

❖ داروهای حیات بخش:

داروهایی که وجود آنها در ترالی احیا بخش اورژانس تمامی مراکز درمانی دولتی و غیردولتی، ضروری و غیر قابل حذف بوده و عدم وجود آنها موجب آسیب پایدار و تهدید حیات بیمار می گردد.

❖ داروهای ضروری:

داروهایی که وجود آنها در قفسه دارویی بخش اورژانس تمامی مراکز درمانی دولتی و غیردولتی اجباری است و امکان حذف هیچ کدام از آنها وجود ندارد.

❖ داروهای ترجیحی:

داروهایی که وجود آنها در بخش اورژانس بیمارستانهای عمومی ارجحیت دارد، بنابراین توصیه می شود این داروها در داروخانه شبانه روزی مراکز درمانی با در نظر داشتن شرایط صحیح نگهداری، در دسترس قرار گیرد.

❖ داروهای القای بیهوشی و آرام بخشی (PSA) (Procedural Sedation Anesthesia):

داروهایی که وجود آنها فقط در بخش اورژانس مراکز درمانی دولتی و غیردولتی دارای متخصص طب اورژانس یا متخصص بیهوشی مقیم در اورژانس، ضروری است.

❖ آنتی دوت های ضروری و ترجیحی مسمومیت ها:

آنتی دوت هایی که در بیماران مسمومیت در بخش های اورژانس استفاده می شوند که در دستورالعمل حاضر به صورت آنتی دوت های ضروری و ترجیحی ارائه شده است. آنتی دوت های ضروری باید با تعداد ذکر شده در لیست داروهای ضروری قفسه دارویی اورژانس در بخش اورژانس موجود بوده و آنتی دوت های ترجیحی باید پس از تعیین تعداد مورد نیاز در کمیته ارتقا خدمات اورژانس بیمارستانی بنا به موارد مسمومیت های شایع و اپیدمیولوژی منطقه و با تایید کمیته دارو و درمان مرکز درمانی مربوطه و همچنین اطلاع کتبی به معاونت درمان و معاونت غذا و دارو دانشگاه متبوع، در دسترس بخش اورژانس قرار گیرند.

❖ داروهای با هشدار بالا (High alert):

داروهایی هستند که بروز اشتباه در مصرف آنها با خطر بالایی از ایجاد آسیب های جدی حتی مرگ بیماران همراه می باشد. باید براساس بخشنامه برچسب گذاری داروهای با هشدار بالا، به شماره ۶۵۵/۱۲۷۷۱۴ مورخ ۹۶/۱۰/۱۲ معاونت محترم درمان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان غذا و دارو، اقدامات لازم در خصوص برچسب گذاری و استفاده از این گروه از داروها صورت گیرد.

❖ ترالی احیای اورژانس:

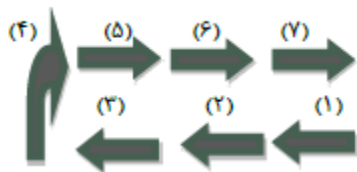
عبارت است از کمد متحرک دارو و تجهیزات احیا، که باید در تمامی بخش های اورژانس وجود داشته باشد و حاوی داروهای حیات بخش اورژانس و تجهیزات مورد استفاده در عملیات احیا (CPR) است. داروها و تجهیزات ترالی احیا پس از استفاده، باید در اولین فرصت (ترجیحاً در همان شیفت کاری) جایگزین گردند.

❖ قفسه داروهای اورژانس:

عبارت است از قفسه ای که در بخش اورژانس موجود است و حاوی داروهای ضروری و در صورت لزوم داروهای ترجیحی بخش اورژانس می باشد. کلیه اقلام استفاده شده از محل قفسه دارویی بایستی در فواصل زمانی مناسب از انبار دارویی جایگزین گردد.

توضیحات:

۱. داروهای مخدر تزریقی باید در بخش اورژانس همه بیمارستانها، در قفسه مخصوص داروهای مخدر، مجزا از قفسه دارویی بخش اورژانس و طبق ضوابط مندرج در آخرین دستورالعمل معاونت غذا و داروی وزارت بهداشت نگهداری شوند.
۲. در این دستورالعمل حداقل تعداد داروهای مورد نیاز بخش اورژانس از جمله داروهای ضروری قفسه، مخدر و یخچالی ذکر شده است - و این میزان براساس بار مراجعه کنندگان سالانه اورژانس بیمارستان و بنا بر تایید کتبی کمیته ارتقاء خدمات اورژانس بیمارستان، با توجه به نیاز هر بیمارستانی قابل افزایش می باشد. بدیهی است کاهش ارقام و یا تعداد داروهای حیات بخش (موجود در ترالی احیا) و ضروری مجاز نمی باشد.
۳. نحوه چیدمان داروهای ترالی در کشوی اول و دوم از راست به چپ، جلو به عقب و به ترتیب شماره های مندرج در لیست حاضر و به صورت مارپیچی می باشد

۴. در کشوی دوم ترالی علاوه بر رعایت الگوی مارپیچی چینش مطابق بند ۳ و قراردادن مابقی داروهای موجود در لیست داروهای حیات بخش، داروهای مورد نیاز مراکز درمانی / بخش های تخصصی و فوق تخصصی (طبق بند ۱۱ همین دستورالعمل) نیز قرار می گیرند.
- نکته:** سایر طبقات و قفسه های ترالی، شامل تجهیزات احیا می باشند که در دستورالعمل استاندارد تجهیزات بخش اورژانس قید شده است.
۵. به منظور پیشگیری از تزریق اشتباه داروهای با اشکال مشابه و هشدار بالا، باید نشانه گذاری (labeling) مناسب برای داروهای مذکور در داروخانه انجام و در زمان تحویل دارو به بخش توسط پرسنل پرستاری بخش اورژانس مجدداً بررسی شوند.
- نکته:** نشانه گذاری (labeling) باید به گونه ای انجام گردد که مندرجات روی دارو قابل رویت باشد.
۶. داروهای مشخص شده با علامت ستاره (*) نیاز به استفاده از مانیتورینگ قلبی هنگام تجویز دارند.
- نکته:** مانیتورینگ قلبی بیمار در داروی هالوپریدول، صرفاً در شیوه تجویز ویدی (IV) الزام است.
۷. هرگونه قفل یا پلمپ کردن ترالی احیا که موجب تاخیر در انجام عملیات احیای بیماران گردد، ممنوع می باشد.
  ۸. داروهایی که باید در دمای ۲-۸ درجه سانتیگراد نگهداری شوند، در استاندارد مشخص شده اند. این دسته از داروها باید در طبقه میانی یخچال نگهداری شوند. بدیهی است کنترل و ثبت دمای روزانه یخچال دارویی بخش اورژانس الزام خواهد بود.

نکته: محل نگهداری آمپول لورازپام و ویال آلتیلاز، براساس برگه راهنمای شرکت سازنده دارو (بروشور) می باشد، در صورت نگهداری دارو در خارج از یخچال باید مدت زمان ماندگاری دارو نگارش شود.

۹. الصاق لیست داروها در تمامی محل های نگهداری داروها (ترالی احیا، یخچال دارویی، قفسه دارویی و...)، ضروری است.

۱۰. الصاق فرم مربوط به کنترل و ثبت تاریخ انقضای دارو های بخش اورژانس، در مجاورت محل نگهداری داروها (ترالی احیا، یخچال دارویی، قفسه دارویی و...)، ضروری است.

نکته: دانشگاه می بایست به منظور مدیریت مصرف و نگهداری از داروها با تاریخ انقضاء نزدیک، در خصوص گردش دارویی از مراکز تحت پوشش با مراجعه کم به مراکز با مراجعه بالا تصمیم گیری نماید.

۱۱. در صورت نیاز به اضافه کردن داروهای تخصصی در مراکز درمانی/ بخش های تخصصی و فوق تخصصی چشم، گوش و حلق و بینی، زنان، مسمومیت، کودکان و...، ضروری است لیست داروهای مذکور پس از طرح و تایید در کمیته دارو و درمان بیمارستان و اعلام کتبی به معاونت درمان دانشگاه، در ترالی احیا قرار گیرد.

۱۲. ترالی احیا ذکر شده در این دستورالعمل با تایید کمیته دارو و درمان، قابلیت استفاده در سایر بخش های بیمارستان را نیز دارد.

۱۳. در مراکز خدمات جامع سلامت غیر شبانه روزی با تایید دانشگاه مربوطه، کاهش تعداد داروهای ترالی احیا (داروهای حیات بخش) به میزان یک سوم امکان پذیر است.

۱۴. در بحران و حوادث غیر مترقبه، ضروری است دپوی داروهای ضروری حداقل به مدت ۷۲ ساعت، توسط کمیته دارو و درمان هر بیمارستان فراهم گردد.

۱۵. داروهایی که در لیست دستورالعمل حاضر وجود ندارند (مانند آنتی بیوتیک ها) باید براساس اپیدمیولوژی منطقه و نیاز بیماران، توسط داروخانه اورژانس تامین و در دسترس بخش اورژانس مراکز درمانی قرار گیرند. در صورت ضرورت، دارو در لیست فارماکوپه بیمارستان قرار گیرد و به صورت سیستمی تهیه شود.

۱۶. دستورالعمل حاضر در سایت پرتال وزارت بهداشت به آدرس <http://medicare.health.gov.ir>، معاونت درمان، مرکز مدیریت بیمارستانی و تعالی خدمات بالینی، اداره اورژانس بیمارستانی در دسترس میباشد.

فهرست داروهای ترالی احیای بخش اورژانس (داروهای حیات بخش)

کشوی اول

ردیف	نام فارسی دارو	دوز دارو	شکل دارو	نام دارو	حداقل تعداد
۱	آب مقطر	5 ml	Amp	Water for Injection	۱۰
۲	اپی نفرین *	1 mg/ml, 1 ml	Amp	Epinephrine HCl	۱۰
۳	آتروپین *	0.5 mg/ml, 1 ml	Amp	Atropine Sulfate	۵
۴	آمیودارون *	50 mg/ml, 3 ml	Amp	Amiodarone HCl	۵
۵	لیدوکائین ۲٪ *	20 mg/ml, 5 ml	Amp	Lidocaine HCl 2%	۵
۶	آدنوزین *	3 mg/ml, 2 ml	Amp	Adenosine	۳
۷	نیترو گلیسرین (NTG) *	1 mg/ml, 5 ml, 10 ml 5 mg/ml, 1, 2 ml	Amp	Nitroglycerin	۳
۸	دوپامین *	40 mg/ml, 5 ml	Amp	Dopamine HCl	۳
۹	دوبوتامین *	12.5 mg/ml, 20 ml	Amp	Dobutamine	۳
۱۰	هیپارین	5000 U/ml, 1 ml	Amp	Heparin Sodium	۳
۱۱	وراپامیل *	2.5 mg/ml, 2 ml	Amp	Verapamil HCl	۳
۱۲	دیگوکسین *	0.25 mg/ml, 2 ml	Amp	Digoxin	۱
۱۳	لابتالول *	5 mg/ml, 20 ml	Amp	Labetalol Hcl	۳
۱۴	فوروزماید	10 mg/ml, 2 ml	Amp	Furosemide	۱۰
۱۵	نالوکسان	0.4 mg/ml, 1 ml	Amp	Naloxone HCl	۱۰
۱۶	میدازولام *	5 mg/ml, 1 ml	Amp	Midazolam	۳
۱۷	دیازپام	5 mg/ml, 2 ml	Amp	Diazepam	۱۰
۱۸	فنی توئین *	50 mg/ml, 5 ml	Amp	Phenytoin Sodium	۵
۱۹	فنو باربیتال	200 mg/ml, 1 ml	Amp	Phenobarbital Sodium	۳
۲۰	هالوپریدول *	5 mg/ml, 1 ml	Amp	Haloperidol	۳
۲۱	کلسیم گلوکونات *	100 mg/ml, 10 ml	Amp	Calcium Gluconate 10%	۳
۲۲	دیفن هیدرامین	50 mg/ml, 1 ml	Amp	Diphenhydramine	۵
۲۳	هیدروکورتیزون	100 mg/2 ml	Vial	Hydrocortisone	۳
۲۴	متوکلوپرامید	5 mg/ml, 2 ml	Amp	Metoclopramide	۳

فهرست داروهای تریالی احیای بخش اورژانس (داروهای حیات بخش)

کشوی دوم

ردیف	نام فارسی دارو	دوز دارو	شکل دارو	نام دارو	حداقل تعداد
۲۵	آ-اس - آ	100, 325 mg	Tab	ASA	۱۰
۲۶	کلوپیدوگرل	75 mg	Tab	Clopidogrel	۲۰
۲۷	نیتروگلیسرین (NTG)	0.4 mg	Pearl	Nitroglycerin(NTG)	۱۰
۲۸	سولفات منیزیم ۰.۵٪*	50 ml	Vial	MgSO4 50%	۲
۲۹	دکستروز ۰.۵٪	50 ml	Vial	Dextrose 50%	۳
۳۰	سدیم بیکربنات ۰.۷۵٪ یا ۰.۸۴٪	50 ml	Vial	Sodium Bicarbonate 7.5% or 8.4%	۳
۳۱	سدیم کلراید ۰.۵٪	50 ml	Vial	Sodium Chloride 5%	۱
۳۲	سالبوتامول	100 mcg/dose	Spray	Salbutamol	۲
۳۳	دکستروز ۰.۵٪	500 ml	Solution	Dextrose 5%	۱
۳۴	سدیم کلراید ۰.۹٪	500 ml	Solution	Sodium Chloride 0.9%	۱
۳۵	ژل لیدوکائین		Gel	Lidocaine	۱
۳۶	ژل الکتروود		Gel	Electrode gel	۱

فهرست داروهای ضروری قفسه دارویی اورژانس

ردیف	نام فارسی دارو	دوز دارو	شکل دارو	نام دارو	حداقل تعداد
۱	زغال فعال	-	Powder or suspension	Activated Charcoal	۳ عدد سوسپانسیون آماده یا ۱ بسته ۴۰ تایی ^۱
۲	آدنوزین*	3 mg/ml, 2 ml	Amp	Adenosine	۳
۳	آمیودارون*	50 mg/ml, 3ml	Amp	Amiodarone HCl	۵
۴	آ-اس - آ جویذنی	100 mg	Chew.Tab	ASA	۲۰
۵	آتروپین*	0.5 mg/ml, 1 ml	Amp	Atropine Sulfate	۲۰
۶	آتروپین*	10 mg/ml, 2 ml	Amp	Atropine Sulfate	۱۰
۷	بی پریدین	5 mg /ml, 1 ml	Amp	Biperiden	۳
۸	کلسیم گلوکونات*	100 mg/ml, 10 ml	Amp	Calcium Gluconate 10%	۱۰
۹	کاپتوپریل	25 mg	Tab	Captopril	۱۰
۱۰	کلویدوگرل	75 mg	Tab	Clopidogrel	۲۰
۱۱	آمیل نیتريت و نیتريت سدیم و تیوسولفات سدیم	-	Kit	Cyanide Antidote Kit	۱
۱۲	دگزامتازون	4 mg/ml, 2 ml	Amp	Dexamethazone phosphate	۱۰
۱۳	دکستروز ۵٪	500ml یا 1000 ml	Solution	Dextrose 5%	۵
۱۴	دکستروز ۱۰٪	500ml یا 1000 ml	Solution	Dextrose 10%	۵
۱۵	دکستروز ۲۰٪	200 mg/ ml, 50 ml	Vial	Dextrose 20%	۵
۱۶	دکستروز ۵۰٪	500 mg/ml, 50 ml	Vial	Dextrose 50%	۵
۱۷	دiazepam	5 mg/ml, 2 ml	Amp	Diazepam	۱۰
۱۸	دیگوکسین*	0.25 mg/ml, 2 ml	Amp	Digoxin	۳
۱۹	دیفن هیدرامین	50 mg/ml, 1 ml	Amp	Diphenhydramine	۱۰
۲۰	دوبوتامین*	12.5 mg/ml, 20 ml	Amp	Dobutamine	۵
۲۱	دوپامین*	40 mg/ml, 5 ml	Amp	Dopamine HCl	۱۰
۲۲	اپی نفرین ^۲ *	1 mg/ml, 1 ml 0.1 mg/ml, 10 ml	Amp	Epinephrine HCl	از هر نوع دوز ۱۰ عدد
۲۳	فوروزماید	10 mg/ml, 2ml	Amp	Furosemide	۲۰
۲۴	هالوپریدول	5 mg/ml, 1 ml	Amp	Haloperidol	۵
۲۵	هپارین	5000 U/ml, 1ml	Amp	Heparin Sodium	۵
۲۶	هیدروکورتیزون	100 mg/2 ml	Vial	Hydrocortisone	۱۰
۲۷	هیوسین	20 mg/ml, 1 ml	Amp	Hyoscine	۵
۲۸	ایپراتروپیوم	20 mcg/dose	Spray	Ipratropium Bromide	۲
۲۹	کتورولاک	30 mg/1ml, 1 ml	Amp	Ketorolac	۱۰
۳۰	لابتالول*	5 mg/ml, 20 ml	Amp	Labetalol Hcl	۳

^۱ هر سوسپانسیون باید معادل ۳۰ گرم زغال فعال شده، باشد. ترجیحا سوربیتول به میزان ۷۰ گرم در کنار زغال فعال وجود داشته باشد.

^۲ در تالی احیا بخش اورژانس های کودکان وجود داروی اپی نفرین با دوز 0.1 mg/ml, 10 ml الزام می باشد.

ردیف	نام فارسی دارو	دوز دارو	شکل دارو	نام دارو	حداقل تعداد
۳۱	لیدوکائین*	20 mg/ml, 5 ml	Amp	Lidocaine HCl 2%	۱۰
۳۲	مانیتول ۲۰٪	500 ml	Solution	Mannitol 20%	۳
۳۳	متوکلوپرامید	5 mg/ml, 2 ml	Amp	Metoclopramide	۱۰
۳۴	سولفات منیزیم* ۲۰٪ یا ۵۰٪	50 ml	Vial	MgSO4 20% or 50%	۵
۳۵	میدازولام*	5 mg/ml, 1ml	Amp	Midazolam	۱۰
۳۶	نالوکسان	0.4 mg/ml	Amp	Naloxone HCl	۲۵
۳۷	نیتروگلیسرین* (NTG)	1mg/ml, 5 ml	Amp	Nitroglycerin	۵
۳۸	نیتروگلیسرین (NTG)	0.4 mg	Pearl	Nitroglycerin	۲۰
۳۹	اندانسترون	2 mg/ml, 2 ml	Amp	Ondansetron HCl	۱۰
۴۰	فنوباریتال	200 mg/ml, 1ml	Amp	Phenobarbital Sodium	۵
۴۱	فنی توئین*	50 mg/ml, 5ml	Amp	Phenytoin Sodium	۱۰
۴۲	کلرید پتاسیم* ۱۵٪	2 mEq/ml 50ml	Vial	Potassium Chloride 15%	۵
۴۳	پویدون ایودین (بتادین)	250 cc	Solution	Povidone Iodine 10%	۳
۴۴	پروپرانولول*	1 mg/ml, 1 ml	Amp	Propranolol HCl	۳
۴۵	پیریدوکسین	50 mg/ml, 2 ml	Amp	Pyridoxine Chloride	۳
۴۶	رینگر لاکتات	1000 ml یا 500ml	Solution	Ringer Lactate	۱۰
۴۷	سالبوتامول	100 mcg/dose	Spray	Salbutamol	۲
۴۸	سالبوتامول	0.5 mg/ml	NEB	Salbutamol (solution for inhalation)	۵
۴۹	سدیم بیکربنات	50 ml	Vial	Sodium Bicarbonate 8.4%	۵
۵۰	سدیم کلراید ۰/۴۵٪	1000 ml یا 500ml	Solution	Sodium Chloride 0.45%	۱۰
۵۱	سدیم کلراید ۰/۹٪	1000 ml یا 500ml	Solution	Sodium Chloride 0.9%	۱۰
۵۲	سدیم کلراید ۰/۹٪	1000 ml	Irrigation	Sodium Chloride 0.9%	۵
۵۳	سدیم کلراید ۵٪	50 ml	Vial	Sodium Chloride 5%	۵
۵۴	سوربیتول	5g	Sachet	Sorbitol	۱۰
۵۵	آب مقطر	5 ml	Vial	Sterile Water	۲۰
۵۶	وراپامیل*	2.5 mg/ml, 2ml	Amp	Verapamil HCl	۵
۵۷	ویتامین کا (فیتونادیون)	10 mg/ ml, 1 ml	Amp	Vitamin K1	۳
۵۸	استامینوفن	150 mg/ ml, 6.7 ml	Amp	Acetaminophen	۵

فهرست داروهای مخدر بخش اورژانس (درون قفسه مخدر بخش اورژانس)

ردیف	نام فارسی دارو	دوز دارو	شکل دارو	نام دارو	حداقل تعداد
۱	فنتانیل	50 mcg/ml, 10 ml	Amp	Fentanyl	۳
۲	متادون	5 mg/ml	Amp	Methadone	۵
۳	مرفین سولفات	10 mg/ml	Amp	Morphine Sulphate	۵

فهرست داروهای یخچالی ضروری بخش اورژانس (دمای نگهداری: ۸-۲ درجه سانتی گراد)

ردیف	نام فارسی دارو	دوز دارو	شکل دارو	نام دارو	حداقل تعداد
۱	استامینوفن*	125 mg/325mg	Supp	Acetaminophen	۱۰
۲	آلتپلاز**	50 mg/10 mg	Vial	Alteplase	از هر نوع دوز ۵ ویال
۳	دیکلوفناک	100 mg	Supp	Diclofenac Sodium	۱۰
۴	انسولین رگولار	100 IU/ml	Vial	Insulin Regular	۱۰
۵	رتپلاز	10.4 U	Vial	Retepase	۱۰
۶	واکسن دیفتری بزرگسالان و توکسوئید کزاز	-	Vial	Td (toxoid)	۲
۷	لورازپام	2 mg/ml, 1 ml	Amp	Lorazepam	۱۰

* نگهداری شیاف های استامینوفن و دیکلوفناک در یخچال ضروری نیست ولی با توجه به احتمال ذوب فرآورده در اثر تغییرات دمای محیط، این داروها در لیست فوق قرار داده شده اند.

** وجود دارو در بیمارستان های دارای امکانات استاندارد اجرای پروتکل درمان سکتة مغزی، الزام می باشد.

** در صورت عدم وجود ویال با دوز 10 mg آلتپلاز، باید ۱۰ عدد از ویال با دوز 50 mg دارو در بخش اورژانس تامین گردد.

نکته: با توجه به ضرورت استفاده از داروهای ترومبولیتیک نو ترکیب مانند Alteplase و Reteplase^۳ یا Tenecteplase، ضروری است این داروها در دسترس بخش اورژانس قرار گیرند.

فهرست داروهای بی حسی و القای بیهوشی در بخش اورژانس

ردیف	نام فارسی دارو	دوز دارو	شکل دارو	نام دارو	توضیحات
۱	اتومیدیت	2 mg/ml (10 , 20 ml)	Vial	Etomidate	دمای نگهداری ۲۰-۲۵
۲	کتامین	50 mg/ml, 10 ml	Vial	Ketamine	
۳	لیدوکائین	50 ml	Spray	Lidocaine 10%	
۴	پروپوفول	50 mcg/ml, 10 ml	Vial	Propofol	دمای نگهداری ۲۵-۱۵
۵	سوکسینیل کولین	50 mg/ ml, 10 ml	Vial	Succinylcholine chloride	
۶	تیوپنتال	50 mg/ml, 20 ml	Vial	Thiopental sodium	

^۳ در صورت امکان دسترسی و تامین دارو

فهرست داروهای ترجیحی بخش اورژانس

ردیف	نام فارسی دارو	دوز دارو	شکل دارو	نام دارو	توضیحات
۱	استامینوفن	150 mg/ ml, 6.7 ml	Amp	Acetaminophen	
۲	آلبومین ۲۰٪	50 ml	Vial	Albumin 20%	دمای نگهداری ۲۵-۱۵
۳	اشک مصنوعی	10 ml	Drop	Artificial tears 0.5%	
۴	بنزوکائین	5%	Oint	Benzocaine	
۵	بوپیواکائین	20 ml	Vial	Bupivacaine 0.25%	
۶	پماد سوختگی	-	Oint	Burn ointment	
۷	کلرال هیدرات	250 mg/5 ml	Solution	Chloral Hydrate	
۸	سیکلوپنتولات	1%, 10 ml	Ophth.Drop	Cyclopentolate Hydrochloride	
۹	دانترولن	20 mg	Vial	Dantrolene Sodium	
۱۰	دکستروز، سالین نرمال	500 , 1000 ml	Solution	Dextrose 5%, Nacl 0.9%	
۱۱	دیازپام	5 mg	Solution	Diazepam, rectal solution	
۱۲	اسمولول	250 mg/ml, 10 ml	Vial	Esmolol	
۱۳	هیدرالازین	20 mg	Amp	Hydralazine	ضروری در مراکز زنان
۱۴	هیدروکسی اتیل استارچ	6%	Solution	Hydroxyethyl Starch (HES) 6%	
۱۵	لاکتولوز	10 g/ 15 ml	Syrup	Lactulose	
۱۶	متیل ارگونوین	0.2 mg/ml, 1 ml	Amp	Methylergonovine Maleate	ضروری در مراکز زنان
۱۷	متیل پردنیزولون سوکسینات	500 mg	Vial	Methylprednisolone succinate	
۱۸	نیترو پروساید سدیم*	50 mg	Vial	Nitroprusside Sodium	
۱۹	نوراپی نفرین*	1 mg/ml, 4 ml	Amp	Norepinephrine	
۲۰	اکترئوتاید	50, 100 mcg/ml, 1 ml	Amp	Octreotide	دمای نگهداری ۸-۲
۲۱	او - آر - اس	-	Sachet	ORS	ضروری در مراکز کودکان
۲۲	اکسی توسین	10 U/ml, 1 ml	Amp	Oxytocine	دمای نگهداری ۸-۲ ضروری در مراکز زنان
۲۳	پروکائین آمید	100 mg/ml, 10ml	Vial	Procainamide Hydrochloride	
۲۴	تتراکائین ۰/۵٪ چشمی	0.5%	Drop	Tetracaine HCl 0.5% ophth	
۲۵	تتابولین	250 IU/5ml	Vial	TIG	دمای نگهداری ۸-۲
۲۶	کلرفنیرامین	10 mg/ml, 1 ml	Amp	chlorpheniramin	

فهرست آنتی دوت های ضروری مسمومیت ها در قفسه دارویی بخش اورژانس

ردیف	نام فارسی دارو	دوز دارو	شکل دارو	نام دارو	تعداد	توضیحات / کاربرد ^۴
۱	زغال فعال	-	Powder or suspension	Activated Charcoal	۳ سوسپانسیون یا ۱ بسته ۴۰ تایی ^۵	به عنوان جاذب گوارشی در اکثر مسمومیت ها
۲	آتروپین	10 mg/ml, 2 ml 0.5 mg/ml, 1 ml	Amp	Atropine Sulfate	۱۰	مسمومیت با ارگانوفسفاتها، کاربامات ها، قارچ های موسکارینی، بلوک کننده های کانال کلسیم و بتا بلوکرها
۳	کلسیم گلوکونات	100 mg/ml, 10 ml	Amp	Calcium Gluconate 10%	۱۰	مسمومیت با بلوک کننده های کانال کلسیم، بتا بلوکرها، املاح پتاسیم، املاح منیزیم، اتیلن گلیکول، اسید هیدرو فلوریک (HF) و گزش عنکبوت سیاه
۴	آمیل نیتريت و نیتريت سدیم و تیوسولفات سدیم	-	Kit	Cyanide Antidote Kit	۱	مسمومیت با سیانید
۵	دکستروز ۲۰٪ و ۵۰٪	50 ml	Vial	Dextrose 20%, 50%	از هر نوع دوز ۵ عدد	هایپوگلیسمی
۶	ان-استیل سیستین	200 mg/ml, 10 ml	Amp	N-Acetylcysteine	۵	مسمومیت با استامینوفن
۷	نالوکسان	0.4 mg/ml	Amp	Naloxone HCl	۲۵	مسمومیت با اپیوئیدها
۸	پیریدوکسین	50 mg/ml, 2 ml	Amp	Pyridoxine Chloride	۳	مسمومیت با ایزونیاژید، اتیلن گلیکول
۹	سدیم بیکربنات	50 ml	Vial	Sodium Bicarbonate 8.4%	۵	مسمومیت با ضد افسردگی سه حلقه ای، کینیدین، داروهای آنتی ریتمی کلاس IA و IC، سالیسیلاتها و فنوباریتال
۱۰	ویتامین کا (فیتونادینون)	2mg, 10 mg	Amp	Vitamin K1	۳	مسمومیت با وارفارین و سوپروارفارین

^۴ جهت تسهیل استفاده اصولی از آنتی دوت ها به شناسنامه و استاندارد خدمت آنتی دوت تریابی در موارد مسمومیت های حاد و مزمن (سال ۱۳۹۸) به آدرس <http://hetas.behdasht.gov.ir/page/antidote> مراجعه فرمایید.

^۵ هر سوسپانسیون باید معادل ۳۰ گرم زغال فعال شده، باشد. ترجیحا سوربیتول به میزان ۷۰ گرم در کنار زغال فعال وجود داشته باشد

فهرست آنتی دوت های ترجیحی مسمومیت ها در بخش اورژانس

ردیف	نام فارسی دارو	دوز دارو	شکل دارو	نام دارو	توضیحات / کاربرد
۱۱	سرم ضد عقرب	5 ml	Amp	Anti-venom-scorpion	گزیدگی عقرب
۱۲	سرم ضد مار	10 ml	Amp	Anti-venom-snake	گزیدگی مارهای سمی
۱۳	فولینیک اسید	10 mg/ml, 5 ml	Amp	Calcium Folate	مسمومیت با متوتروکسات و متانول
۱۴	اتانول	-	Solution	Ethanol 96% , 40%	مسمومیت با متانول و اتیلن گلیکول
۱۵	فلومازنیل	0.1 mg/ml, 5ml	Amp	Flumazenil	مسمومیت با بنزودیازپین ها
۱۶	فولیک اسید	5 mg/ ml, 10 ml	Amp	Folic acid	مسمومیت با متوتروکسات و متانول
۱۷	گلوکاگون	1 mg/ ml, 1 ml	Vial	Glucagon HCl	هایپوگلیسمی و مسمومیت با بلوک کننده های کانال کلسیم و بتا بلوکرها (دمای ۲-۸ درجه)
۱۸	هیدروکسوکوبالامین (B12)	1000 mcg/1 ml, 1000 mcg/2.5 ml	Amp	Hydroxocobalamin	مسمومیت با سیانید و سدیم نیتروپروساید
۱۹	اینترالیپید	500 ml یا 250	Vial	Intralipid 20% Intravenous Fat Emulsion (IFE)	ایست قلبی ناشی از ترکیبات محلول در چربی مانند: ضدافسردگی های سه حلقه ای، بلوک کننده های کانال کلسیم و بی حس کننده های موضعی
۲۰	متیلن بلو	10 mg/ ml, 10 ml	Amp	Methylene Blue	مت هموگلوبینمی
۲۱	پلی اتیلن گلیکول	-	Bulk	Polyethylene Glycol	برای انجام WBI (Whole Bowel Irrigation)
۲۲	پرالیدوکسیم (2-PAM)	200 mg/10 ml	Vial	Pralidoxime Chloride	مسمومیت با ارگانو فسفاتها
۲۳	پروتامین سولفات	10 mg/ml, 5 ml	Amp	Protamine sulfate	مسمومیت با هپارین

نکته: در بیمارستانهای جنرال ضروری است پس از تهیه لیست مسمومیت های شایع، تعداد و آنتی دوت های مورد نیاز براساس موارد مراجعه کننده، در کمیته ارتقا خدمات اورژانس بیمارستان، تعیین و پس از تایید کمیته دارو و درمان مرکز درمانی مربوطه و همچنین اطلاع کتبی به معاونت درمان و غذا و داروی دانشگاه متبوع، در دسترس بخش اورژانس قرار گیرد.

منابع:

۱. شناسنامه استاندارد خدمات مدیریت درمان سکته حاد قلبی و مغزی (سال ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹).
۲. شناسنامه و استاندارد خدمت آنتی دوت تراپی در موارد مسمومیت های حاد و مزمن (سال ۱۳۹۸).
۳. فهرست رسمی دارویی کشور، سازمان غذا و دارو (سال ۱۳۹۹).
۴. آمارنامه دارویی ایران سازمان غذا و دارو (سال ۱۳۹۸).
5. Tintinalli's emergency medicine: a comprehensive study guide, 7 edition. Section2. Disaster preparedness. McGraw-Hill, 2020.
6. Rosen,s emergency medicine: concept and clinical practice, 7 edition, chapter 193. Disaster preparedness, mosby, 2018.
7. Applied therapeutics: the clinical use of drugs .Caroline S Zeind; Michael G Carvalho, 11 edition, Publisher Wolters Kluwer, 2018.